

Jonas Lucas Christys prædiken Mariæ bebudelsesdag

Taler

Jonas Lucas Christy
Sognepræst

Dato

22. marts 2015

Sted

Lindevang Kirke

Omstændigheder

Denne prædiken er holdt ifm. et homiletisk og liturgisk forsøg i Lindevang Kirke i 2014/2015, hvor kirkens tre præster kontinuerligt prædikede over hele Markusevangeliet fra trinitatis søndag til 2. påskedag. Derved afveg præsterne fra at prædike over teksterne fra de autoriserede to tekstrækker til fordel for Markusevangeliet.

Prædikentekster

Esajas' Bog kapitel 7, vers 10-14
Paulus' Brev til Galaterne kapitel 4, vers 4-7
Markusevangeliet kapitel 13, vers 33-37

- 1 Våg! siger evangelisten Markus til alle, der gider at høre på det. Gider vi det?
Gider vi høre mere om de sidste tider?

- Vi har lige lyttet til afslutningen på den lange tale, som evangelisten Markus
5 lader Jesus holde i det trettende kapitel af sit evangelium. For to uger siden
kunne man her i kirken høre, hvordan talen begyndte. For en uge siden kunne
man høre, hvordan den fortsatte. Og i dag kan vi så høre, hvordan talen om de
sidste tider ender.
- 10 Og den ender altså med en opfordring – eller rettere: en formaning. Våg! siger
evangelisten Markus til alle, der gider at høre på det. Tag jer i agt, hold jer vågne!
Gider vi det?

- Jeg kan godt forstå, hvis du bliver lidt træt, når du hører ordet: Våg! Jeg kan
15 godt forstå, hvis opfordringen til at våge gør dig i dårligt humør. For det lyder
nemlig ikke som det budskab, vi kender og holder af: Budskabet om Guds
kærlighed og omsorg.

- Det glædelige budskab skal ikke true, men trøste. Evangeliet er en indbydelse,
20 ikke en ordre.

*

25 Lad mig derfor straks gøre opmærksom på, at det som evangelisten Markus vil have os til at gøre i dag, nemlig at våge, det magtede disciplene i hans egen fortælling ikke. Han vil rejse os op, dér hvor disciplene faldt. I kapitel 13 får vi at vide, at vi skal våge. I kapitel 14 falder disciplene i søvn.

30 Den kendte scene fra Getsemane have, er afbildet på altervæggen her i kirken. Det er nat. Jesus våger, men disciplene sover. ”Kunne du ikke våge blot en time?” spørger den vågne. Men Simon Peter svarer ikke. For han sover. Selvom Jesus havde bedt ham om at våge. Da hans sidste time kom, var der ingen der vågede sammen med ham.

35

*

Der er efter min mening mindst to trælse ting ved dagens formaning om at våge. Den ene trælse ting er formaningens frygt for fremtiden. Den anden trælse ting er det abstrakte ved metaforen.

40

Lad mig først sige noget om formaningens frygt for fremtiden. Vores forhold til fremtiden er som så meget andet i tilværelsen tvetydigt. Vi stoler på Gud – og holder krudtet tørt. Vi kender både til forventning og frygt, håb og modløshed.

45

Denne dobbelthed træder tydeligt frem, hvis vi tænker på den gravide kvinde som type. Den gravide kvinde er både glad og bange. Glad for livet der vokser indeni og bange for, hvordan fødslen og det nye liv skal gå. Men hendes forventning er stærkere end frygten.

50

Sådan bør evangeliet også lyde. Selvom frygten for det, der skal ske dukker op mange steder i det nye testamente, så er det hele tiden forventningen, der er fortegnet. Efter opstandelsen kan frygtens slange ikke længere bide sig fast i håbets hæl.

55

Så når evangelisten råber: Våg! og Tag jer i agt!, hvisker evangeliet: Kom! og Frygt ikke!

*

60

Det var den ene trælse ting ved formaningen om at våge: Dens fokus på frygten.

Den anden trølse ting er det abstrakte ved metaforen. Og det lyder i sig selv alt for abstrakt, så lad mig prøve at forklare, hvad jeg mener.

65

Formaningen våg! skal ikke forstås bogstaveligt, men i overført betydning. Formaningen handler naturligvis ikke om, at man som god kristen skal droppe sin middagslur, finde sig et natarbejde eller sætte sit vækkeur til at ringe kl. 12, 2 og 4 om natten.

70

Det er med andre ord en metafor. Metaforen sætter et skel i vores bevidsthed mellem at være vågen på den ene side og falde i søvn på den anden side. Et skel, hvor det første er godt og hvor det sidste er skidt.

75 Da vi gerne vil være på den rigtige side af et skellet mellem godt og ondt, mellem indenfor og udenfor, begynder vores individuelle og kollektive bevidsthed at arbejde videre med metaforen for at finde ud, hvad det vil sige at våge og være vågen. Hvordan skal det forstås? Handler det om at føle eller tænke på en bestemt måde?

80

Men metaforen er abstrakt: Vi kan ikke konkret sige, hvad man skal tænke, føle eller fornemme for at være at være åndeligt vågen. Så fantasien er nødt til at arbejde videre med billedet. Det er der i sig selv ikke noget i vejen med – fantasi er en gave fra Gud - men når fantasien bliver spændt for frygtens forfærdelige
85 firspand, kører metaforen af sporet.

90

Formaningen om at våge kan fx blive til en kirkelig selvforståelse, hvor afvisning og skepsis bliver en dyd. Hvis jeg fx som præst betragter mig selv som god og vågen, mens min onde samtid er faldet i søvn og ikke kan læse tidens tegn, så er
90 det fristende at udnævne sig selv til troens vågne vagthund: Altså ham – eller hende - der gør og bjæffer ad alt det nye, det fremmede og det anderledes.

95

Og dermed betragter sig selv som vågen i modsætning til samtiden, der er faldet i søvn. Det er den anden trølse ting ved formaningen om at våge. Fordi den er
95 abstrakt, kan den misbruges af frygten for det, vi ikke forstår.

*

100

Selvfølger er ting i tiden, som kræver modsigelse. Samfundet har brug for
100 mange forskellige vagthunde.

Amerikaneren Edward Snowden er det bedste nutidige eksempel på en vågen vagthund, jeg kan komme i tanke om. Det var godt, at han råbte: Ulven kommer! Hans oplysninger var et "wake-up-call" for hele verden, og hans advarsler er forhåbentlig i gang med at blive taget alvorligt af dem, der har forstand på den slags.

*

110

Våg! siger evangelisten Markus til alle, der gider at høre på det. Gider Grundtvig det? Jeg tænker på salmen "Sov sødt, barnlille", hvor det i andet vers lyder:

115 *Gud Fader har sagt: Stå, engle, på vagt, hvor mine de små er i senge*

I den salme af Grundtvig er det altså ikke os, men englene der holder vagt og våger. Så vi kan ligge roligt og stille og nynne på navnet. Mon den bekymrede forfatter til Markusevangeliets kapitel 13 kan synge med på den melodi?

120

*

Der er to skikkelser fra vores nordiske mytologi, som meget fint formidler de to positioner, som henholdsvis Markus og Grundtvig indtager på dette punkt.

125 Den ene skikkelse er Heimdal. Den anden er Holger Danske.

Heimdal, det er ham, der kan høre græsset gro, og som sidder ved foden af regnbuen Bifrost og overvåger, at der ikke slipper jætter ind i Asgård. Ved Ragnarok blæser i Heimdal i sit horn og advarer dermed de andre aser om jætternes invasion, inden han kaster sig ind i kampen mod Loke. Heimdal er vågen og klar til at blæse i basunen, når fjenden nærmer sig.

130

Holger Danske derimod – han benytter sig af en anden strategi. Holger Danske sover som en sten under Kronborg så længe der er fred og ingen fare, men hvis Danmark er truet, vågner han.

135

Heimdal og Holger Danske repræsenterer to forskellige måder at forholde sig til fremtiden og dens trusler på. Heimdal er aktiv og vågen, Holger Danske er passiv og sovende. Og evangelisten Markus er her i kapitel 13 tydeligvis mere til

den vågne Heimdal end til den sovende Holger Danske. Mens Grundtvig i ”Sov sødt, barnlille” er mere til Holger Danske.

*

145

Der er efter min mening mindst to trælse ting ved dagens formaning om at våge. Den ene trælse ting er formanings frygt for fremtiden. Den anden trælse ting er det abstrakte ved metaforen. Men så er der også en tredje – og opmuntrende ting – og den vil jeg slutte min prædiken med:

150

For selvfølgelig ville det smukkeste være, hvis du og jeg kunne høre dagens formaning som noget andet og mere end en formaning. Tænk hvis ordet: Våg! lød som en bøn i vores ører. Ikke som en påmindelse om alt det i tiden, der truer os, men som et medmenneskes bøn om hjælp. Når vi hører ordet: Våg! som en
155 bøn fra et menneske, vi holder af, så er det ikke længere en ordre, men et ønske. Og sådan skal dagens ord høres, hvis det skal være evangelisk: Ikke som en ordre, men som en bøn. Våg! Vær mig nær! – Så vil vi gerne! Amen.

Kilde

160

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

165

Første tekstrække, Mariæ bebudelsesdag, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jonas-lucas-christys-praediken-mariae-bebudelsesdag>

170

175